

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gustaf Håkansson

Härad: Kinnaröd

Adress: Törstensmåla, Ryd

Socken: Almundsryd

Berättat av: olika personer

Uppteckningsår: 1942

Född år i

Brunnsgubben.

s. 1.

Skogsmanvane.

s. 1.

"Ta haren."

s. 1.

Liten nek "Krongele"

s. 1.

Bardning

s. 1.

"Aschold" - sist v. skräntea.

s. 1.

Sommarfähus

s. 1.

Karl XII:s död.

s. 1.

Namnsdagfirandet

s. 1-2.

"Lokatten"

s. 2.

"Nek akvälva"

s. 2.

Olycklig möte m. m.

s. 2.

(Graf i ansl.
till uppsatser
na i Folk-
kultur, 1:a årg)

Avskrift av brev den 18/10 1942. från Gustav Höökansson,
ACC. N.R. M. 8837:1. Förestensmåla, Ryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

.....Så t.ex. om "brunnsgubben" vars existens ingen trott på, varken i äldre eller nyare tid, men som dock här än i dag användes till att skrämma barnen med. Här berättas sägner om skogssnivan och mer eller mindre sinnesrubbade kolares umgänge med henne, om att "ta haren" då man slår eller skördar den sista biten på ängen eller åkern, här har en liten nek ofta kallats "horunge", vid badning under min skoltid omkring 1895 måste man spotta och säga: "tvi för badf.....n," den som alltid var sist ifråga om skörd och bärgningsarbete var en "asekodd", om hur bondgumman skrämdde bort kålmasken har en min f.d. granne berättat på 1890 talet, på samma sätt som torparhusstrun skrämden en länsman har en grannkvinna skrämt en präst i Härlunda på 1890 talet. Sommarfähus - kobodar - ha för ej så länge sedan funnits i grannsocknen Härlunda. En av mina grannar Johan Fröberg f. 1842 d. 1923 hade i yngre år varit på järnvägsarbete bl. a. i Jämtland. Ifråga om Karl XII död trodde han fullt och fast att denne blivit skjuten på nära håll med en knapp som man skurit bort ur hans vapenrock, ty han troddes vara skottfri för vanliga kulor. Ifråga om födelse och

Avskrift av brev den 18/10 1942.

s.2

ACC. N.R. M. 8837: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

namnsdagar så har även här Karldagen firats ganska festligt på
några ställen. Ifråga om "lokatten" vill jag meddela att då jag
vid 6 års ålder 1890 kom i på logen där min far och en 17årig
pojk från en granngård just höllo på med att slagtröska, så frå-
gade pojken om jag kanske kom för att "känna lokatten" varpå han
lade sin slaga om min hals och klämde åt den mågot. Warken förr
eller senare har jag sett något sådant skämt i denna trakt.

Ordet "nekakråka" användes här än i dag som namn på den som tar
emot nekar uppe i ladet. -

Den ena frågelistan angående ond fot etc. kan jag ej besvara. Det
enda jag vet som hör dit skulle vara om oyckligt möte med käring
eller präst samt om "tvedäggingar" som enligt folktron blott be-
höva se på och önska köpa ett djur för att detta skall vantrivas.

.....